

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/4/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100054
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9512100054.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obžalovaného Ing. D. F. pre trestný čin podvodu podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. septembrom 1999 a iné na verejnom zasadnutí 19. novembra 2013 v Bratislave o odvolaniach obžalovaného a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 17. januára 2013, sp. zn. BB-3T 14/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 3 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o vine v odsudzujúcej časti a vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný D. F. uznáva

za vinného,

že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Slovenský plynárenský priemysel, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a (ďalej len "SPP"), zomrelým dňa XX. P. XXXX a ďalšími osobami o následne popísanom postupe, ako finančný riaditeľ SPP, Ing. F. za SPP na strane kupujúceho a J. I., predseda predstavenstva Sezooz Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, Česká republika (ďalej len "SG"), za SG na strane predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o kúpe technologického zariadenia v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a v opačnej pozícii, teda J. I. za SG ako kupujúceho a D. F. za SPP ako predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., v hodnote akcií 350 miliónov Kč, a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. novembra 1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. decembra 1998 k zmluve o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov, pričom v zmluve o kúpe technologického zariadenia boli ako zábezpeka do zaplatenia kúpnej ceny označené vlastné zmenky SPP v počte 5 kusov, ktoré mali byť podľa dodatku k zmluve o kúpe technologického zariadenia vrátené SPP, tieto zmenky boli v Bratislave, v sídle SPP, Ing. P. L. ako vtedajším riaditeľom SPP s dátumom 28.9.1998 podpísané pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a vystavené v mene SPP na rad spoločnosti SG, každá v hodnote 70 miliónov Kč, a to v rozpore s § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 19 ods. 3 a § 21 zák. č.111/1990 Zb. o štátnom podniku vo vtedy účinnom znení, vystavené

zmenky neboli vôbec zanesené do účtovnej evidencie SPP a tieto zmenky dňa 29. septembra 1998 v budove SPP prevzal od Ing. D. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. P. L. zástupca banky Union banka, a.s., so sídlom v Ostrave, Česká republika (ďalej len "UB") E. N., do úschovy a následne s dátumom 6. októbra 1998 a miestom podpisu Vsetín, Česká republika, J. I. ako zástupca SG predmetné zmenky indosoval rubopisom na UB a podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B., listinu nazvanú ako zmluva o podmienkach prevodu zmenky, podľa znenia ktorej dotknuté zmenky SG previedla na UB za peňažnú sumu vo výške 324 204 712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7.10.1998 na účet SG, vedený v UB, číslo XXXXXXXXXX/XXXX, a toto konanie vo vyššie popísanom súhrne bolo podkladom pre následné predloženie zmeniek zo strany UB na preplatenie SPP v celej hodnote, na ktorú boli vystavené, teda 350 miliónov Kč, pričom SPP oproti požadovanej sume neobdržal žiadne protiplnenie a preplatením zmeniek by mu bola spôsobená škoda vo výške 440 300 000 SK (14 615 282,5 €), avšak k úhrade tejto sumy zo strany SPP nedošlo,

teda

konajúc spoločne s iným porušil podľa zákona mu uloženú a zmluvne prevzatú povinnosť spravovať cudzí majetok a jeho konanie bezprostredne smerovalo ku spôsobeniu takým činom značnej škody,

tým spáchal

pokus trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona v znení účinnom pred 27. januárom 1999.

Za to sa mu ukladá :

Podľa § 255 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 2 (dva) mesiace.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona sa obžalovaný pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu, a to v trvaní 7 (sedem) rokov.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica uznal obžalovaného Ing. D. F. za vinného z trestného činu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., bývalým generálnym riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Slovenský plynárenský priemysel, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a, (ďalej aj ako „SPP“) zomrelým dňa XX. P. XXXX, a občanom Českej republiky J. I., nar. XX. Z. XXXX ako finančný riaditeľ SPP v priebehu mesiaca september 1998 spoločne s J. I., predsedom predstavenstva Sezooz Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, (ďalej aj ako „SG“), ktorý sa už predtým v lete 1998 v Ostrave, Česko, v banke Union banka, a.s., so sídlom v Ostrave (ďalej aj ako „UB“) informoval o možnostiach predaja zmeniek vystavených SPP, fingovaním obchodnoprávných vzťahov na základe právnych úkonov, ktoré neboli myslené vážne a obchádzali zákon ako kauzálného pozadia vydania zmeniek bez z ekonomických hľadísk vysvetliteľného titulu vytvoril podmienky na to, aby si UB mohla nárokovať preplatenie vlastných zmeniek SPP na rad SG indosovaných na UB v celkovej nominálnej

hodnote 350 mil. korún českých (ďalej „Kč“), ktoré zmenky v čase ich vydania mali slúžiť ako faktické zabezpečenie úveru pre SPP od SG a neboli kryté aktívami SPP, pričom obžalovaným riadené obchodné a finančné transakcie spočívajúce v prevodoch finančných prostriedkov z absolútne neplatných právnych úkonov a v takisto absolútne neplatných právnych úkonoch o započítaniach pohľadávok zabezpečili prevod Slovenským plynárenským priemyslom si požičaných finančných prostriedkov na SG v sume 350 mil. Kč bez toho, aby sa relevantným a právne účinným spôsobom u SG, na rad ktorých boli zmenky vystavené, zabezpečilo preplatenie SG na UB odplatne indosovaných zmeniek za SPP ako povinného emitenta vlastných zmeniek, a aj za situácie, že by SPP záväzky zo zmeniek a presun požičaných peňazí na SG uznala s cieľom poveriť SG tieto finančné prostriedky v mene a v prospech SPP ďalej investovať do akvizícií, právne nespochybniteľným spôsobom toto obžalovaný nezabezpečil, čím pre prípad naplnenia ktoréhokoľvek z týchto do úvahy prichádzajúcich scenárov ako jediných možných riešení vzniknutej situácie skreslením evidencie vo výkazoch štátneho podniku formou krytia v evidencii nijak nedokumentovaných reálnych úmyslov takisto neevidovanými fiktívnymi a absolútne neplatnými právnymi úkonmi a účtovným nepodchytením vydania vlastných zmeniek v rozpore s organizačným poriadkom SPP, ustanoveniami zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, najmä jeho § 6 ods. 2 a § 21, v rozpore so Smernicou odborného riaditeľa SPP pre financovanie a obchod č. 7/94 týkajúcej sa obehu účtovných dokladov a v rozpore so Smernicou generálneho riaditeľa SPP č. 17/1996 týkajúcej sa zásad a postupov pri uzavieraní obchodných záväzkových zmlúv, výsledkom čoho bolo nezaevidovanie vo výroku uvádzaných zmlúv a cenných papierov podľa zák. č. 563/1991 Zb. o účtovníctve, SG získalo neoprávnené výhody v konečnom dôsledku spôsobujúce obzvlášť závažnú poruchu v chode národného hospodárstva.

Vytvorenie podmienok vzniku takejto situácie spočívalo v tom, že obžalovaný spoločne s J. I. požadovali od UB, zastúpenej Ing. P. L. a Ing. D. V., poskytnutie peňažných prostriedkov ako finančného úveru pre SPP prostredníctvom ich výplaty firme SG, ktorá sa mala na základe prezentovanej dodávateľskej zmluvy stať vlastníkom zmeniek od SPP, na základe čoho bol dňa 22. septembra 1998 úverovým odborom UB udelený súhlas s poskytnutím peňažných prostriedkov vo výške 350 miliónov Kč za odkúpenie zmeniek vystavených SPP, a následne obžalovaný za SPP na strane kupujúceho a J. I. ako zástupcu SG na strane predávajúceho uzavreli a podpísali zmluvy obchádzajúce zákon datované 29. septembra 1998, a síce na kúpu bližšie nešpecifikovaných technologických zariadení v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a na uzavretie budúcej zmluvy k prevodu cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. novembra 1998 k zmluve okúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. decembra 1998 k zmluve o budúcej zmluve týkajúcej sa prevodu cenných papierov, pričom v zmluve o budúcej zmluve bola dohodnutá kúpna cena predávaných akcií 350 miliónov Kč a v zmluve o kúpe zariadenia boli ako zábezpeka kúpnej ceny označené vlastné zmenky SPP na rad SG v počte 5 kusov každá na 70 mil. Kč, koľko zmeniek bolo v Bratislave, v sídle SPP, Ing. P. L. ako vtedajším generálnym riaditeľom SPP s dátumom 28. septembra 1998 podpísaných pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a tieto zmenky dňa 29. septembra 1998 v budove SPP prevzal od obžalovaného po podpísaní protokolu o odovzdaní a prevzatí zmeniek Ing. P. L. zástupca UB E. N., následne s dátumom 6. októbra 1998 a miestom podpisu Vsetín, Česko, J. I. ako zástupca SG podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B. zmluvu o podmienkach prevodu zmenky, v zmysle ktorej tieto zmenky (hoci mali podľa predstieranej kúpnej zmluvy byť zabezpečovacími zmenkami, a po ich vystavení bez obchodnej kauzy v rozpore so zákonom č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, neboli ani vôbec zaúčtované do majetku SPP, a SG ako vyznačený zmenkový veriteľ ich vôbec neprevzala, pričom v zmysle podpísaného dodatku o odstúpení od zmluvy mala určenú povinnosť zmenky vrátiť SPP, o čom UB nemala vedomosť) boli rubopisom indosované a prevedené na UB za peňažnú sumu vo výške 324 204 712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7. októbra 1998 na účet obchodnej spoločnosti SG, vedený v UB, číslo XXXXXXXXXX/XXXX, čím spáchal trestný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27. januára 1999 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z.z.

O treste rozhodol súd prvého stupňa tak, že obžalovaného odsúdil podľa § 125 ods. 3 Trestného zákona

č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 27. januára 1999 na trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 2 (dva) mesiace. Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27. januára 1999 bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do prvej nápravnovúchovnej skupiny. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27. januára 1999 súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu, a to v trvaní 7 (sedem) rokov.

Ďalším výrokom Špecializovaný trestný súd obžalovaného Ing. D. F. podľa § 285 písm. b/ trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 24. apríla 2012 podané pre skutok, ktorý mal spáchať tak, že

dňa 4. decembra 1998 v Prahe, Česká republika, v budove Komerčnej banky, a.s., na základe vzájomnej dohody s J. I., samostatne trestne stíhaným pre daný skutok v Českej republike, ako finančný riaditeľ SPP, s vedomím, že v mesiaci september popodpisoval za SPP fiktívne zmluvy s J. I., zástupcom SG, že mu dňa 6. novembra 1998 bolo zrušené oprávnenie podpisovať v mene SPP akékoľvek obchodné prípady a že SPP v skutočnosti nemala žiadne peňažné záväzky voči spoločnosti Sezooz Group ani voči osobe J. I., keďže sa ani nedodalo technologické zariadenie ani sa neuzavrela zmluva o prevode akcií v akciovej spoločnosti Slovaft, poukázal prevodným príkazom z účtu SPP, vedeného pod číslom XXXXXXXXXXXX/XXXX, ku ktorému mal zriadené dispozičné právo, peňažnú sumu 10 000 000 USD na osobný účet J. I., číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený v Komerčnej banke, a.s., a následne v Prahe, Česko, na zakrytie uvedenej transakcie podpísal s J. I. tzv. dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní záväzkov s dátumom 4. decembra 1998 medzi SPP a SG s dátumom 3. decembra 1998 medzi SPP, SG a Globe 21, a.s., v ktorých boli uvedené nereálne pohľadávky, čím spôsobil Slovenskému plynárenskému priemyslu, š.p., v súčasnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., škodu vo výške 10 miliónov USD (v prepočte kurzom zo 4. decembra 1998 360 680 000 Sk, čo je fixným kurzom 11 972 382,66 €),

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodeného - Slovenský plynárenský priemysel, a.s., odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku podal odvolanie prokurátor aj obžalovaný, obaja ústne do zápisnice po jeho vyhlásení.

Prokurátor napadol obe časti výroku rozsudku, odsudzujúcu aj oslobodzujúcu (čo sa týka aj na oslobodzujú časť nadväzujúceho výroku o náhrade škody).

Obžalovaný napadol odsudzujú časť rozsudku vo výroku o vine aj výroku o treste.

Obaja odvolatelia svoje odvolania aj písomne odôvodnili.

Prokurátor vo svojom rozsiahlom podaní namieta skutkové zistenia a z nich vyplývajúce právne úvahy a závery súdu prvého stupňa, a to u oboch skutkov, ktorých sa týka výrok napadnutého rozsudku.

Vo vzťahu ku skutku v odsudzujúcej časti namieta na základe dôkazného rozboru a zároveň polemiky s úvahami súdu jeho kvalifikáciu oproti obžalobe. Z vykonaných dôkazov podľa neho rezultuje podvodný úmysel obžalovaného a ďalších osôb, vrátane Ing. P. L., smerujúci k poškodeniu UB v sume prostriedkov, ňou poukázaných voči SG. Tým obhajuje právnu kvalifikáciu uvedenú v obžalobe a žiada skutok prekvalifikovať v jej zmysle.

Rovnako má za to, že Špecializovaný trestný súd pri vecne správnom vyhodnotení dôkazov vo vzťahu k posúdeniu skutku v bode 2/ obžaloby podľa Trestného zákona nemal dospieť k záveru, že skutok nie je trestným činom. Rekapituluje vykonané dôkazy a dáva ich do súvislostí, ktoré podporujú kvalifikáciu

konania obžalovaného ako trestného činu sprenevery v súlade s obžalobou. V tejto časti navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na jej opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný v odvolacom podaní obhajcu napáda uznanie svojej viny a v súhrne tvrdí, že jeho úmysel nesmeroval ku spôsobeniu škody žiadnemu zo zainteresovaných subjektov. V súlade s pokynmi riaditeľa SPP sa zúčastňoval na realizácii jeho akvizično - obchodného plánu, súčasťou, ktorého bolo zabezpečenie prostriedkov na nákup akcií Chemapol Group a.s., a to aj prostredníctvom zmeniek. Ak by nové vedenie SPP neodmietlo prevziať akcie nakúpené cestou spoločnosti IMC, SPP by obdržal adekvátnu protihodnotu za prostriedky, ktoré od neho požaduje UB (jej právny nástupca) ako plnenie zo zmeniek, v súvislosti s čím by absentovala škoda u ktorejkoľvek z uvedených spoločností. S tým súvisí aj prevod 10 mil. USD (skutok v bode 2/ obžaloby), ktorý tak zapadá do celkového rámca krokov, smerujúcich ku k záverečnej predmetného obchodu.

Preto navrhuje, aby bol aj u skutku v bode 1/ obžaloby spod tejto obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku.

Najvyšší súd pri rozhodovaní o podaných odvolaniach (§ 315 veta druhá), keďže nezamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani nezrušil rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal na základe podaných odvolaní zákonnosť a odôvodnenosť odvolaním napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov) ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Odvolací súd zistil dôvodnosť oboch podaných odvolaní vo vzťahu k odsudzujúcej časti výroku o vine, nakoľko skutkové zistenia súdu prvého stupňa sú sčasti nejasné a v dôsledku nevysporiadania sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie v určitej časti nesprávne, čo podmienilo aj nesprávnosť právnej kvalifikácie činu podľa Trestného zákona. Preto pri použití ustanovení § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 3 Trestného poriadku zrušil výrok o vine napadnutého rozsudku v odsudzujúcej časti a výrok o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o vine v príslušnom rozsahu (vo vzťahu ku skutku v bode 1/ obžaloby) a o treste rozsudkom sám.

Oslobodzujúcu časť výroku o vine a s ňou súvisiaci výrok o náhrade škody (odkázaní poškodeného na občianske súdne konanie podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku) ponechal odvolací súd nedotknutý a v ďalšom texte len upravil a doplnil jej odôvodnenie.

Keďže o zrušení výroku o vine v odsudzujúcej časti (a tým podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku aj výroku o treste) došlo na základe oboch odvolaní, avšak pri novom rozhodovaní bola použitá rovnako prísne trestná právna kvalifikácia a uložený taký istý trest, nebol dôvod na zamietnutie žiadneho z podaných odvolaní (teda ani odvolania obžalovaného, ani odvolania prokurátora).

Vecne a kvalifikačne potom platí nasledovné:

K odsudzujúcemu výroku o vine tohto rozsudku:

Obsah vykonaných dôkazov, ktoré sú relevantné, je zväčša (potrebné doplnenia sú uvedené v ďalšom texte) v odôvodnení napadnutého rozsudku reprodukován správne, v niektorých prípadoch je však nesprávne skutkovo a právne interpretovaný. Preto sa toto odôvodnenie zameria na potrebné hodnotiace korekcie a doplnenia a vyhne sa dôkaznou - faktografickým duplicitám.

Vo vzťahu k podstate skutkových zistení, ktorú najvyšší súd nezmenil (skutok upravil a zostručnil so zameraním na kvalifikačne relevantné okolnosti), právna kvalifikácia napadnutého rozsudku neobstojí.

Porušenie pravidiel, respektíve skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie, teda v napadnutom rozsudku popísané nezachytenie v účtovnej evidencii okolností súvisiacich s vystavením

zmeniek, je súčasťou širšieho protiprávneho konania obžalovaného a ďalších osôb, v prvom rade Ing. P. L. ako vtedajší jeho štatutárny zástupca SPP. Absencia predpísanej evidencie je týmto širším rozsahom konania absorbovaná v rámci toho istého skutku.

Nezaevidovanie zmieniek pritom samo osebe napadnutým rozsudkom predpokladaný ani týmto rozsudkom zadefinovaný následok nevyvolalo. Ak by teda aj k účtovanému vykázaniu tejto operácie došlo, na negatívnych efektoch už emitovaných zmieniek, držaných UB, by to nič nezmenilo. Nie je teda daná príčinná súvislosť medzi omisívnym deliktom páchatel'a, spočívajúcim v evidenčnej pasivite, a súdom prvého stupňa konštatovaným následkom.

Ako vyplýva z argumentácie napadnutého rozsudku v spojení s ďalej uvedenými argumentami tohto rozsudku, nemožno evidenčné podchytenie dotknutého konania od zainteresovaných osôb (Ing. L., Ing. F.) predpokladať, keďže išlo o nelegálnu a svoj účel vplývajú zakrývajúcu operáciu. Je teda možné uzavrieť, že nemala byť vôbec vykonaná a v nadväznosti na to ani zaevidovaná.

Zároveň je zrejmé, že vzhľadom na vyššie uvedený charakter konania (aj) obžalovaného zodpovedalo zatajenie relevantných skutočností účelu tohto nelegálneho konania, ktoré však nie je uvedeným zatajením vyčerpané.

V konečnom dôsledku ako okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby bola kvalifikovaná závažná porucha v chode národného hospodárstva. Samotné odôvodnenie rozsudku túto poruchu popisuje ako stav, v ktorom štátu hrozí reálna ujma v dôsledku možnosti, že zmenky bude nutné predplatiť (čl. 29 ods. 3).

Možnosť, že SPP bude musieť v prípade neúspechu v súdnom spore hradiť sumu, na ktorú boli zmenky vystavené aj so sankciami vyplývajúcimi z omeškania, možno považovať za ohrozenie, nie však za spôsobenú poruchu. ňou by bolo až naplnenie uvedenej možnosti, ktoré v čase rozhodovania súdu nemožno konštatovať. Kvalifikácia podľa § 125 ods. 1 ods. 3 Trestného zákona v použitom znení je kvalifikáciou poruchového, nie ohrozovacieho deliktu. Preto nemá význam rozoberať zákonný znak vážnej poruchy v chode národného hospodárstva v kontexte prejednávanej veci.

Súdom prvého stupňa deklarovaný následok však obsahuje reálny prvok posúdenia prejednávaneho skutkového deja, v rámci ktorého konanie obžalovaného, v súhrne konaní aj ďalších osôb, primárne smerovalo ku spôsobeniu majetkovej ujmy SPP, teda nie UB, ako predpokladá obžaloba.

Ako už teda bolo uvedené a ako vyplýva z popisu skutku v tomto rozsudku, účtovné nepodchytenie vydania zmieniek je neoddeliteľne späté so širším rozsahom protiprávneho konania obžalovaného a ďalších osôb, ktoré smerovalo ku spôsobeniu škody SPP.

Protiprávnosť v zmysle predpisov správneho a obchodného (respektíve pri subsidiárnom použití občianskeho zákonníka na obchodné vzťahy) občianskeho práva je popísaná aj v odôvodnení napadnutého rozsudku a na ňu nadväzuje naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa kvalifikácie týmto rozsudkom.

Ide o porušenie zásad, neoddeliteľne spojených s pojmom podnikania (SPP samostatne prevádzkuje podnikateľskú činnosť - § 2 ods. 1 zákona číslo 111/1990 Zb. o štátnom podniku - ďalej len zákon o štátnom podniku), hospodárenia s majetkom (podnik hospodári so zverenými a nadobudnutými vecami a majetkovými právami - § 6 ods. 1 tohto zákona), respektíve hospodárnosti pri nakladaní s majetkom (§ 19 ods. 3 označeného zákona). Rovnako bola zatajením vystavenia a odovzdania tretej osobe (UB) vystavených zmieniek, vylúčená pôsobnosť dozornej rady SPP kontrolovať údaje v účtovných knihách, ako aj ďalších dokladoch v zmysle § 21 ods. 1 písm. f/ zákona o štátnom podniku.

Nezodpovedá uvedeným ustanoveniam stav uzavretia fiktívnych zmlúv, ktorými sa len predstierali obchodné vzťahy s obsahom dodávky technologických zariadení zo strany SG voči SPP a budúci

prevod akcií inej spoločnosti (Slovnaft) zo strany SPP na SG, k tomuto predstieraniu došlo na účel vystavenia zmeniek ako garancie splnenia záväzku SPP, teda do zaplatenia kúpnej ceny za technologické zariadenia, pričom predstierané vzťahy boli vopred zmluvne (dodatkami k základným zmluvám) negované odstúpením od zmluvy. Vystavené zmenky však boli napriek týmto okolnostiam cestou obžalovaného odovzdané tretej osobe (UB) a zároveň zo strany pôvodného zmenkového veriteľa (SG) indosované rubopisom aj osobitne zmluvne prevedené na UB za odplatu (324 204 712,30 Kč), a to odplatu nižšiu než nominálna hodnota zmeniek (350 000 000 Kč), čo zakladá zisk nadobúdateľa zmenky - nového zmenkového veriteľa (UB). K týmto úkonom totiž došlo bez toho, aby SPP ako zmenkový dlžník dostal za plnenie, ktoré od neho nevyhnutne na základe zmeniek bude požadované, akúkoľvek protihodnotu. Následné finančné transfery (ktorých sa týkajú dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní pri skutku v bode 2/ sa odohrali, respektíve mali odohrať (platba 4 mil. USD) výlučne medzi SPP a SG (respektíve voči tretím osobám mimo UG) a nijako nemohli zmenšiť dotknutými zmenkami deklarovaný záväzok SPP voči UB. Preto ich nemožno so získaním prostriedkov od UB pre SG spájať ako úverovú aktivitu, vykonanú pre SPP. Keďže nákup akcií, údajne pre SPP (akcií Chemapol Group, a.s.) je potrebné považovať za svojvoľný krok zo strany J. I., zameraný na získanie ďalších prostriedkov od SPP (ako je uvedené ďalej), výsledný stav (aj po uzavretí uvedených zmlúv o finančnom vysporiadaní z 3. a 4. decembra 1998, v rozsahu nimi pokrytých, resp. predpokladaných následných finančných vzťahov ako vzťahov navzájom ekvivalentných) bol, respektíve na základe vykonaných úkonov mal byť, nasledovný:

Záväzky medzi SG a UB sú vysporiadané prevodom zmenky na UB a platbou 324 204 712, 30 Kč zo strany UB voči SG.

Záväzky medzi SG a SPP sú vysporiadané na základe zmlúv podpísaných obžalovaným a J. I., pričom zároveň platí, že vysporiadanie (alebo nevysporiadanie) záväzkov medzi SG a SPP nemá žiaden vplyv na dlh SPP voči UB. Rovnako platí, že SPP neobdržal žiaden tovar alebo službu, ktorá by ešte mala byť uhradená.

Oproti tomu, záväzky medzi SPP a UB vysporiadané nie sú a SPP má ako zmenkový dlžník zaplatiť voči UB 350 000 000 Kč bez akéhokoľvek protiplnenia.

Od toho sa potom odvíja aj občianskoprávna neplatnosť všetkých dotknutých úkonov, ktorá je popísaná i v odôvodnení napadnutého rozsudku. Ide o právne úkony absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), a to nielen pre odporovanie obsahu a účelu týchto zákonov zákonu o štátnom podniku (rovnako, z hľadiska účtovnej evidencie aj zákonu č. 563/1991 Zb. o účtovníctve), ale vzhľadom na výsledky trestného konania a vo vzájomnej právnej nadväznosti aj Trestnému zákonu, a to v ďalej uvedených kvalifikačných súvislostiach. V protiprávnosti konania je tu obsiahnuté i obchádzanie zákona, ku ktorému došlo fingoaním právneho titulu pre podniknuté kroky, smerujúce k bezdôvodnému plneniu za strany SPP na základe zmeniek, ktoré mali toto plnenie pre UB zabezpečiť, a to bez ohľadu na okolnosť, že peňažné prostriedky boli touto bankou poskytnuté firme SG. Naposledy uvedená spoločnosť teda získala príslušnú majetkovú hodnotu bez svojho protiplnenia, a takto ju mala neoprávnene získať na úkor SPP. Simuláciou právnych úkonov však nebol zakrytý iný právny úkon, ale protiprávne konanie, ktoré má aj charakter trestného činu. Prijatím plnenia zo strany SPP by teda došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ, a to prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu, resp. prijatím plnenia z nepoctivých zdrojov.

Od tejto otázky je potrebné odlíšiť otázku ochrany zmenkového veriteľa, ktorý je nasledujúcim majiteľom zmenky, v zmysle § 17 Zmenkového a šekového zákona (zák. č. 191/1950 Zb.), ktorá súvisí s dobromyseľnosťou pri nadobúdaní zmenky, aj keď tieto otázky, zároveň aj s otázkou trestnoprávnej zodpovednosti, spolu súvisia. Uvedenú otázku súd v trestnom konaní nemôže riešiť ako meritórnu, v určitých súvislostiach ju však pri rozhodovaní o vine musí riešiť ako predbežnú otázku, a to bez viazanosti iným rozhodnutím v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku (ktoré v tejto veci doposiaľ ani nebolo právoplatne vydané). Tu dospel k záveru, že osoby konajúce za UB pri krokoch súvisiacich s odkúpením zmenky, a to v súčinnosti s obžalovaným a R. I. (N., V., L.), pri tomto konaní disponovali

vedomosťou o skutočnom účele súhrnu úkonov, predchádzajúcich vystaveniu zmeniek a nasledujúcich po ňom, vrátane vytvárania vecne nepodloženého záväzku pre SPP. Okolnosť, že túto otázku považovali zo svojho hľadiska za irelevantnú je podmienená presvedčením, že zakúpené zmenky vzhľadom na svoju právnu povahu dostatočne zabezpečujú návratnosť vložených prostriedkov a predpokladaný zisk.

Ako je uvedené vo vyjadrení Českej národnej banky, z okolnosti, že zmenky ani zmluva o ich prevode uzavretá medzi SG a UB neobsahuje doložku „bez postihu“, vyplýva, že dotknutá operácia odkupu zmeniek nemá charakter tzv. finančného forfaitingu, ale eskontného úveru, pri ktorom banka úveruje svojmu klientovi (UB) pohľadávku, v tomto prípade pohľadávku voči SPP na základe obchodnej zmluvy. V účtovníctve banky je operácia vedená ako „krátkodobé úvery klientom na obchodné pohľadávky“. Tomu zodpovedá i údaj v zmluve o prevode zmenky, podľa ktorého klient (SG) je povinný zasielať banke konkrétne výsledky hospodárenia vystaviteľa zmenky, ale aj svoje, a to až do úplnej úhrady zmenkovej čiastky (bod IV zmluvy).

Z uvedeného vyplýva vedomosť (personálne sprostredkovaná) UB o obchodnom vzťahu, ktorý bol formálne deklarovaný medzi SG a SPP, čomu zodpovedá i poskytnutie eskontného úveru. Takému bankovému produktu potom mali zodpovedať i ďalšie náležitosti zmluvy o prevode zmenky a postupu v (reálne nastalom) prípade nezaplatenia zmenky, zodpovedajúce úverovému charakteru bankovej operácie a „postihu“ klienta, čerpajúceho eskontný úver (príslušné náležitosti a postupy vyplývajú z článku 3-Nákup (eskont) obchodných zmeniek UB, časti 2 - Zásady a podmienky realizácie zmenkových obchodov a časti 5-Postup pri nezaplatení zmenky Pracovného predpisu UB č. 15/1998, vydaného 1. apríla 1998 a poskytnutého zo strany UB na účely trestného konania na základe dožiadania).

Dotknutá zmluva bola však uzavretá, napriek vyššie uvedeným údajom (aj tým, ktoré sú súčasťou jej obsahu) ako zmluva, z ktorej vyplýva len právo banky predložiť zmenky na preplatenie vystaviteľovi (SPP) 25. marca 1999, s možným posunutím termínu predloženia zmeniek na preplatenie, avšak bez akéhokoľvek záväzku klienta (SG) na úhradu záväzku v prípade neposkytnutia plnenia zmenkovým dlžníkom.

Z uvedeného je zrejmé, že osoby konajúce za UB pri nadobúdaní zmenky nepočítali napriek charakteru bankovej operácie ako úveru na zabezpečenie pohľadávky klienta - dodávateľa z obchodnej zmluvy s tým, aby sa klient na splatení úveru podieľal, a naopak, smerovali výlučne k plneniu SPP. Taký zámer zodpovedá fiktívnemu uzavretiu zmlúv medzi SPP a SG a ich súčasnému vypovedaniu, teda zrušeniu záväzku SG na vecné plnenie voči SPP, zároveň však dokladovému pretrvaniu záväzku SPP voči novému majiteľovi zmeniek. Uvedené konanie je vedomým konaním na škodu osoby, ktorá je vystaviteľom zmeniek, pričom vedomostná zložka nie je prvkom zavinenia len vo forme priameho alebo nepriameho úmyslu (ktorý je predpokladom trestnoprávnej zodpovednosti pri úmyselných trestných činoch), ale aj vo forme vedomej nedbanlivosti, pri ktorej konajúce osoba vie, že môže relevantný následok (škodu) spôsobiť, ale bez primeraných dôvodov sa spolieha, že sa tak nestane.

Úmysel smerujúci k spôsobeniu škody SPP je však jednoznačne potrebné konštatovať u osôb konajúcich pri dotknutých úkonoch za SPP a SG. Je evidentný z okolnosti už uvedeného vytvárania a súčasného rušenia zmluvných vzťahov na proklamovaný, ale v skutočnosti neexistujúci obchodný účel (dodávka technologického zariadenia, budúci prevod akcií), pričom súčasťou fiktívneho vytvorenia týchto vzťahov bolo aj vystavenie zmeniek ako garancie zaplatenia kúpnej ceny technologických zariadení. Napriek tomu, že tieto vzťahy boli súčasne dokladovo negované, zmenky neboli vrátené vystaviteľovi, ale boli, a to už hneď po ich vystavení, obžalovaným odovzdané tretej osobe nezúčastnenej na umelo konštruovanom obchodnom vzťahu technologickej dodávky (N. za UB), čo umožnilo ich následnú indosáciu a zmluvný prevod R. I. na tento subjekt. Nešlo pritom o kroky, ktoré mali vyvolať ujmu na strane UB. Oproti prostriedkom získaným SG v hodnote finančných prostriedkov poukázaných zo strany UB, mala zostať nedotknutá povinnosť SPP plniť na základe predmetných zmeniek, istená práve špecifikom zmenky a právnej absencii jej viazanosti na kauzálne pozadie jej vystavenia, resp. na zmenkou deklarovanú povinnosť dlžníka (SPP) z obchodného vzťahu (v skutočnosti neexistujúceho a už formálne založeného a súčasne zrušeného).

Tým je potrebné dospieť aj ku identifikácii trestnoprávnej zodpovednosti konkrétnych osôb, z hľadiska meritórneho rozhodnutia v predmetnej veci podmienenej možnosťou viesť proti takej osobe trestné stíhanie a obžalovacou zásadou, teda postavením dotknutej osoby žalujúcim prokurátorom pred súd.

Taká zodpovednosť je predovšetkým daná, resp. by mohla byť (nebyť úmrtia tejto osoby) vyvodená voči Ing. P. L., ktorý ako štatutárny orgán SPP zmenky podpísal a umožnil na základe predchádzajúcej dohody ďalšie nakladanie s nimi obžalovanému a R. I..

Je pritom možné, že v závislosti od zotrvania menovaného vo funkcii riaditeľa SPP počítal aj s alternatívou preplatenia hodnoty zmeniek bez toho, aby došlo k jej súdnemu vymáhaniu, resp. vôbec k odtajeniu vystavenia zmeniek, a to na základe krytia takej úhrady ďalšími fiktívnymi úkonmi a im zodpovedajúcimi finančnými operáciami. Uvedená závislosť je determinovaná politicko - historickými súvislosťami, ktoré majú prostredníctvom príslušného právneho mechanizmu vplyv aj na obsadzovanie funkcií v štátom založených, resp. majetkovo ovládaných podnikateľských subjektoch (v prípade SPP ide o menovanie a odvolávanie riaditeľa ministrom hospodárstva v zmysle § 19 zákona o štátnom podniku). Konkrétne ide o parlamentné voľby v roku 1998, ktoré sa odohrali 25. a 26. septembra 1998. Zmenky boli potom podpísané 28. septembra 1998, teda v čase, keď ešte nebolo zrejmé politické a personálne obsadenie vlády a konkrétne funkcie ministra hospodárstva, do pôsobnosti ktorého patrilo i možné odvolanie z funkcie riaditeľa SPP (k čomu aj následne došlo po vymenovaní K. G. za ministra). Z hľadiska okruhu osôb okolo Ing. P. L. bolo teda medzitýmne obdobie možnosťou ešte vykonávať ľubovoľné úkony v mene SPP, ktorá v krátkej budúcnosti mohla pominúť.

Ak by Ing. P. L. v dôsledku vývoja udalostí vo funkcii zotrval, nič by to nezmenilo na záväzku vytvorenom na účel plnenia SPP na základe zmeniek, bez reálneho protiplnenia, teda na účel poškodenia SPP. V takom prípade by sa mohlo (ako je uvedené vyššie) zabrániť zverejneniu takého protiprávneho konania len ďalším protiprávnym konaním majúci charakter trestného činu, prostredníctvom ktorého by sa z majetku SPP získali prostriedky na vyplatenie zmeniek a teda aj zmenky získali do opätovnej dispozície konajúcich osôb, a to rovnako utajene, ako sa UB poskytli (nadväzujúce finančné vzťahy boli oddelene vysporiadané, ako je uvedené ďalej).

Alternatívou vývoja kauzy bol skutočne nastalý priebeh udalostí, pri ktorom už nebolo možné manipulovať s hodnotami v majetkovom portfóliu SPP, čo podmienilo vyvolanie súdneho sporu zo strany UB a aj trestné stíhanie v prejednávanej veci. Zmluvné konštrukcie a ich údajné využitie na účel zabezpečenie financovania SPP podľa obžalovaným prezentovaného modelu predstavujú pre tento prípad obranu pred uplatňovaním právnej zodpovednosti voči zainteresovaným osobám.

Tomu, že škoda nevznikla, zabránilo len právne vzdorovanie nového vedenia SPP splneniu záväzku, kvázizaloženého trestnou činnosťou predchádzajúceho vedenia.

Neobstojí zároveň téza, predostrená obhajcom v podanom odvolaní (aj v predchádzajúcom priebehu konania), obsahovo spočívajúca v tvrdení, že prostriedky získané od UB boli v konečnom dôsledku, po ich predchádzajúcom vzájomnom (spätnom) transfere medzi SG a SPP (zavŕšenom F. prevod pri skutku v bode 2/) použité J. I. na zakúpenie akcií Chemapol Group, a.s., pre SPP, čím je kompenzovaný dlh, vytvorený pre SPP vystavením zmeniek.

Zmluvy týkajúce sa tejto operácie (o kúpe cenných papierov a o správe cenných papierov) boli podpísané I. so spoločnosťou I.M.C. burzovní spoločnosť, a.s., (ďalej len I.M.C.), podľa ich datovania, v decembri 1998, teda už po výmene Ing. P. L. vo funkcii riaditeľa SPP, svedkovi N., konajúcim za túto spoločnosť, sa mal I. preukázať plnomocenstvom od L., ktoré mu údajne len ukázal, z dôvodu utajeného charakteru obchodu. Nové vedenie SPP o podniknutej akvizičnej aktivite nemalo žiadne informácie a nemohlo vychádzať zo žiadnych podkladov, ktoré by o nej zanechal (a za štandardných okolností musel zanechať) predchádzajúci riaditeľ (tu treba pripomenúť i pôsobnosť dozornej rady podľa § 21 zákona o štátnom podniku).

Podľa dodatku č. 1 (datovaného 9. decembra 1998) k zmluve o kúpe cenných papierov z 8. decembra 1998 sa kúpna cena dohodnutá pre SPP na 297 724 062 (správne 297 714 000) Kč, zodpovedajúca sume 354 Kč za jednu akciu, pri zakúpení predpokladaného počtu akcií, teda 841 000 kusov, mala prostredníctvom zmluvne ustanoveného mechanizmu navýšiť na 1 650 Kč za jednu akciu, teda na celkovo 1 387 650 000 Kč. Spoločnosť I.M.C. podľa pripojených dokladov akcie nakupovala v novembri a decembri 1998 za cenu od 291 Kč do 360 Kč za jednu akciu (prostriedky jej boli I. poukázané jednak predbežne z účtu SG po úhrade od UB, a to 30. októbra 1998 v sume 5 mil. Kč, 25. novembra 1998 v sume 45 053 500 Kč a z jeho vlastného účtu po prevode zrealizovanom F. 4. decembra 1998, potom 7. decembra 1998 v sume 9 614 838 USD). Podľa výpovede svedka N. už pri tomto pôvodnom nákupe mala I.M.C. províziu 2 percentá (teda oproti dohodnutej nákupnej cene pre SPP).

V prípade, ak by nové vedenie SPP akceptovalo neskoršie (v roku 2000) výzvy V. N. na prevzatie akcií, mal by SPP podľa takto dohodnutých reálií zmluvného vzťahu za akcie navyše zaplatiť nepomerne, rádovo vyššiu cenu, než za akú boli spoločnosťou I.M.C. Burzovní nakúpené. Išlo by navyše o akcie spoločnosti, na ktorú bol už 27. januára 1999 vyhlásený (doposiaľ neukončený) konkurz. O výraznom znehodnocovaní akcií Chemapol, a.s., v priebehu roka 1998 svedčí aj analýza, ktorá bola podkladom pre rozhodnutie predstavenstva Komerční banky, a. s., z 26. novembra 1998 o odpredaji ňou vlastneného balíka týchto akcií.

Ide teda len o snahu o znásobenie prospechu, ktorý dovtedajší priebeh protiprávnych úkonov priniesol pre iné subjekty (primárne SG) prostredníctvom aktivít J. I. (v súčinnosti s ďalšími osobami), na úkor SPP. V tomto prípade je však sporné, či sa na konaní menovaného podieľal aj obžalovaný F., ktorý aj vedomosť o pripravovanom nákupe akcií pre SPP popiera a prevod 10 mil. USD na účet určený I. (skutok 2/) s takým obchodom nespája. Je na druhej strane evidentné, že pri obchode daného finančného objemu by bolo nutné okrem podpisu zmluvy zo strany V. N. (na ktorom v decembri 1998 už trval), od I. požadovať aj minimálne overenú kópiu plnomocenstva na nákup akcií, ak by taký doklad bol riaditeľom SPP skutočne podpísaný.

Z hľadiska právnej kvalifikácie teda konaním obžalovaného Ing. F. došlo k spolupáchateľstvu pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona v znení účinnom pred 27. januárom 1999 (znenie zákona v čase spáchania činu, pričom neskoršie znenia Trestného zákona neboli pre páchatel'a priaznivejšie, čo zodpovedá Čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 1 súčasne účinného Trestného zákona). K spáchaniu činu došlo tým, že menovaný, konajúc spoločne s iným, porušil podľa zákona uloženú a zmluvne prevzatú povinnosť spravovať cudzí majetok a jeho konanie bezprostredne smerovalo ku spôsobeniu takým činom škody, ktorá je v zmysle § 89 ods. 11 Trestného zákona vo vyššie uvedenom znení značnou škodou (najmenej stonásobok časovo aktuálnej najnižšej mesačnej mzdy, ktorá činila podľa aktuálneho znenia zákona č. 90/1996 Z.z. od 1. januára 1998 do 1. apríla 1999 sumu 3 000 Sk). Výška škody, ku spôsobeniu ktorej konanie obžalovaného smerovalo uvedená vo výroku rozsudku bola prepočítaná na slovenskú menu (SK) podľa oficiálneho kurzu NBS ku dňu 7. októbra 1998 (1,258 Sk/1Kč), kedy došlo zo strany UB k vyplateniu prostriedkov voči SG, čo bola podkladom neskoršieho predloženia zmeniek na preplatenie SPP. Na súčasnú menu SR - Euro, bola potom suma v SK prepočítaná podľa konverzného kurzu oboch mien (30, 1260 Sk/1Eur) v zmysle § 567b Trestného poriadku.

Išlo by aj o škodu veľkého rozsahu (päťstonásobok najnižšej mesačnej mzdy), použité ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona však počíta len so značnou škodou.

Protiprávnosť konania (porušovania povinností pri správe majetku, s ktorým v kritickom čase hospodárilo SPP) sa primárne odvíja od porušenia zákonných povinností riaditeľom SPP, ktorému je zákonom o štátnom podniku osobitne zverená zodpovedá za hospodárnosť pri nakladaní s majetkom v správe podniku (§ 19 ods. 3 zákona o štátnom podniku), od čoho sa potom odvíja i zodpovednosť za dodržiavanie povinností, vyplývajúcich z ďalších ustanovení zákona, ako sú prezentované vyššie. Tieto

povinnosti sa týkajú i ďalších zamestnancov SPP, osobitne zamestnancov pôsobiacich v riadiacich funkciách ako obžalovaný. V predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia je popísaný i následok, ktorý poškodenému subjektu hrozil (teda škoda, ktorá by vznikla nutnosťou preplatiť Ing. P. L. podpísané zmenky, bez obchodnej kauzy, čo by viedlo k bezúčelnému a bezdôvodnému zmenšeniu majetku v správe SPP, ktorý je, resp. bol z hľadiska spravovaných vecí štátnym vlastníctvom v zmysle § 6 ods. 1 zákona o štátnom podniku).

V slangovom vyjadrení sa trestná činnosť tohto druhu označuje ako „tunelovanie“.

Neprichádza pritom do úvahy kvalifikácia trestného činu podvodu, na čo správne reaguje aj odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nemožno totiž uviesť do omylu právnickú osobu konaním fyzických osôb, ktoré ju v príslušných vzťahoch reprezentujú (teda z hľadiska vedomia a vôle nemožno podviesť sám seba), pokiaľ nejde o uvedenie do omylu, alebo využitie omylu vyššie postaveného funkcionára v rámci štruktúry dotknutej právnickej osoby. Keďže v tomto prípade bola trestná činnosť páchaná aj prostredníctvom riaditeľa ako štatutárneho zástupcu, nemožno čin posúdiť ako podvod, ale tak, ako k tomu došlo týmto rozsudkom, aj keď podľa zákona účinného v čase spáchania činu je trestnosť použitej kvalifikácie podstatne miernejšia než pri kvalifikácii podvodu podľa § 250 tohto zákona, a to platí aj vo vzťahu k neskoršiemu vývoju právnej úpravy pri trestnom čine porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (podľa súčasne účinnej úpravy by išlo o sadzbu desať až pätnásť rokov v zmysle § 237 ods. 4 Trestného zákona).

Ide o spolupáchateľstvo v zmysle § 9 ods. 2 Trestného zákona v použitom znení, teda k spáchaniu činu došlo spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb. Ku konaniu spolupáchateľov došlo po predchádzajúcej vzájomnej dohode Ing. P. L., Ing. D. F., J. I. a eventuálne aj ďalších osôb, a to pri nevyhnutnej účasti štatutára, na ktorú však priamo nadväzovalo aj konanie obžalovaného, popísané vo výroku tohto rozsudku.

Obžalovaný porušil zákonom mu uložené povinnosti pri správe majetku zamestnávateľa, ktoré sú zároveň i jeho zmluvnými povinnosťami vyplývajúcimi z pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou tak ako pre každého iného pracovníka v pracovnom pomere, a to z dôvodu pracovnej disciplíny (§ 35 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce - zákona č. 65/1965 Zb. v znení účinnom v čase predmetného konania), čo je konkretizované v § 37 ods. 1 písm. d/ tohto zákona tak, že zamestnanci sú povinní riadne hospodáriť s prostriedkami zverenými im zamestnávateľom a strážiť a ochraňovať majetok zamestnávateľa pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Dotknuté povinnosti sú zákonom kogentne ustanovené ako súčasť pracovného pomeru a nie sú zmluvne modifikovateľné v zmysle ich obmedzenia.

Spolupáchateľstvo (vo vecnej súvislosti s pomocným konaním osôb mimo štruktúry SPP už bolo charakterizované vyššie) sa teda z hľadiska použitej právnej kvalifikácie týka dohody Ing. L. a Ing. F. a v súvislosti s ňou celého rozsahu vyššie vymedzených povinností pri správe cudzieho majetku (majetku, s ktorým hospodári SPP). Jedná sa o spoločné konanie pri naplnení zákonných znakov trestného činu, pričom pri porušení povinností spravovať cudzí majetok podľa zásad hospodárnosti a zákazu poškodzovania tohto majetku ide u oboch dotknutých osôb o porušenie na základe zákona uloženej povinnosti (v tomto prípade priamo zákonom, teda nie podľa zákona súdnym alebo iným rozhodnutím), ktorá je u obžalovaného zároveň definovateľná i ako zmluvne prevzatá povinnosť.

Subjektívna stránka konania obžalovaného je naplnená priamym úmyslom v zmysle § 4 písm. a/ kvalifikačne použitého Trestného zákona, a to vo vzťahu k následku trestného činu pri oboch možných alternatívach vývoja priebehu skutkového deja (z hľadiska utajeného alebo vymáhaného preplatenia zmienek), z ktorých nastala tá, ktorá je popísaná v skutkovej časti výroku tohto rozsudku a ktorá je predpolím vymáhania plnenia zo zmienek.

V rozsudku súdu prvého stupňa je správne uvedené, prečo obžalovaného nezbavuje trestnoprávnej zodpovednosti plnenie pokynov riaditeľa ako svojho nadriadeného. Podstatou je požiadavka deficitu rozporu so zákonom pri plnení pracovných či iných úloh v zmysle § 15a Trestného zákona v znení účinnom pred 1. septembrom 1999. Splnenie tejto podmienky je potrebné na to, aby nastala okolnosť vylučujúca protiprávnosť, a teda vylučujúca trestnosť činu, ktorý by inak trestným činom bol. Uvedenej podmienke korešponduje i ustanovenie § 73 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce (zák. č. 65/1965 Zb.) v spätne aktuálnom znení (Ing. F. bol v pracovnom pomere), podľa ktorého zamestnanec je povinný plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi (teda nie vydané v rozpore s právnymi predpismi). Obžalovaný pritom nebol len pasívnym účastníkom priebehu skutkového deja, ale vedome konal v rozpore so zákonom (o čom aj takto v konaní vypovedal), keď simuloval zmluvné založenie právnych vzťahov, čím spoluvytváral podmienky pre vystavenie zmeniek, ktoré následne aj odovzdal inej osobe za okolností, popísaných vyššie.

Stupeň spoločenskej nebezpečnosti (§ 3 ods. 1, ods. 4 kvalifikačne použitého Trestného zákona) dosahuje vzhľadom na pripravovaný spôsob zásahu do činnosti ekonomicky pre hospodárstvo Slovenskej republiky strategického podniku a hroziaci následok na majetku v jeho správe stupeň, ktorý je charakteristický pre trestný čin, bez akýchkoľvek pochybností.

Pokiaľ ide o procesné postavenie poškodeného, v tomto režime bolo konanie vedené vo vzťahu k UB. Rozdielne meritórne rozhodnutie v odvolacom konaní, pokiaľ ide o túto skutočnosť, nemá vplyv ani na totožnosť skutku, ani nevyvoláva potrebu v ďalšom priebehu konania zabezpečiť postavenie poškodeného na účel uplatnenia práv SPP.

Ponímanie totožnosti skutku je bez definičných pochybností súdnou praxou ponímané široko a jej zachovanie je dané zachovaním totožnosti konania alebo totožnosti následku, a to aspoň v podstatnej časti.

V prejednávanej veci je skutok odvolacím súdom preformulovaný tak, že je nepochybne zachovaná totožnosť konania obžalovaného vo vzťahu ku vznesenému obvineniu a obžalobe, čo je samo osebe pre zachovanie totožnosti skutku postačujúce. Skutok je sformulovaný tak, ako to zodpovedá kvalifikačne relevantným skutočnostiam, zisteným v podobe zodpovedajúcej vykonanému dokazovaniu. Zároveň je oproti výroku o vine napadnutého rozsudku redukovaný od nadbytočných údajov a od alternatív priebehu skutkového deja, ktoré súd prvého stupňa nekonštatuje ako dokázané, len možné (uznanie záväzku zo zmeniek zo strany SPP s cieľom poveriť SG akvizičnými aktivitami), s ktorým hodnotením navyše odvolací súd nesúhlasí.

Je zachovaná i totožnosť následku ako majetkovej ujmy (škody), aj keď konštatovanej v celej nominálnej hodnote vystavených zmeniek, pričom je len vecou rozdielného hodnotenia vykonaných dôkazov oproti obžalobe (na základe dokazovania v súdnom konaní), ktorému zo zainteresovaných subjektov škoda vznikla, a to na základe toho istého konania obžalovaného (a ďalších osôb), obsiahnutého v obžalobe i v tomto odsudzujúcom rozsudku, resp. ku spôsobeniu škody toto konanie smerovalo (čo zodpovedá štádiu pokusu spáchania úmyselného trestného činu).

Je pritom špecifikom prejednávanej veci, že efekt faktickej majetkovej ujmy je spätne ovplyvniteľný v závislosti od úspešnosti jednej alebo druhej právnickej osoby (resp. singulárneho právneho nástupcu UB ako žalujúceho majiteľa zmenky) v prebiehajúcom súdnom konaní o nárokoch zo zmeniek, ktoré trestný súd nemôže v jeho merite rozhodnúť a ktoré doposiaľ prebieha (to však nezbavuje trestný súd povinnosti rozhodnúť v trestnej veci). Uvedená okolnosť však neznamená, že skutkový dej nebol doposiaľ ukončený a prekračuje rámec výroku tohto rozsudku. Konanie, ktoré je trestným činom, bolo ukončené predisponovaním zmeniek na UB, z hľadiska fyzickej účasti obžalovaného na ňom odovzdaním zmeniek zástupcovi UB. Výsledok súdneho zmenkového sporu je nezávislý od vôle a konania obžalovaného a iných s ním spoločne konajúcich osôb v rámci predmetného skutku, rovnako ako výsledok trestného konania.

UB pozíciu poškodeného v celom trestnom konaní odmieta. Z hľadiska vyššie popísaných východísk a záverov rozhodnutia najvyššieho súdu je osobou, ktorá sekundárne (oproti pôvodnému zámeru páchatel'ov) utrpela majetkovú ujmu, nie je však poškodeným. Konanie obžalovaného, Ing. P. L., J. I. a iných osôb totiž smerovalo spôsobom predpokladaným trestným zákonom ku spôsobeniu škody inej osobe, teda skutočnému poškodenému, aj keď mu škoda v dôsledku neprekročenia štádia pokusu trestného činu nevznikla. V prípade UB by išlo o určitú formu prejavu neunesenia podnikateľského rizika bez vlastného zavinenia (vplyvom vonkajších vplyvov), ak by nebolo okolností, uvedených vyššie, ktoré najvyšší súd spája s vedomým konaním pri nadobúdaní zmienek.

U páchatel'ov ide o tzv. ukončený pokus, nakoľko páchatelia urobili všetko, čo považovali pre spáchanie trestného činu za potrebné, úkonmi spojenými s prevodom zmienek na UB.

SPP v konaní nevystupoval v postavení poškodeného, čo nie je potrebné reparovať a konanie kvôli tejto okolnosti predlžovať. Neprihádza totiž do úvahy zo strany SPP uplatnenie nároku na náhradu škody, ku spôsobeniu ktorej v konečnom dôsledku nedošlo.

Pokiaľ sa v tomto rozsudku konštatuje konanie iných osôb než obžalovaného, zodpovedajúce spolupáchateľstvu na prejednávanej trestnej činnosti, nejde o porušenia princípu prezumpcie neviny.

Z pohľadu rozhodovania súdu vo veci samej sa princíp prezumpcie neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) týka len obžalovaného, a to do momentu samotného rozhodovania. Pri rozhodovaní však tento princíp nevylučuje skutkové zistenia, dokresľujúce relevantný skutkový dej, ktorých súčasťou je nevyhnutne aj konštatácia spáchania trestného činu inou, aj keď právoplatne neodsúdenou a v dotknutom konaní nestíhanou osobou. Právnym odrazom takého zistenia je posúdenie predbežnej otázky bez viazanosti iným rozhodnutím v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v uvedenom smere nie je súd viazaný ani odlišne vyznievajúcimi rozhodnutiami súdov alebo iných orgánov cudzieho štátu.

Uvedené skutkové zistenie a posúdenie predbežnej otázky však nemá povahu rozhodnutia o vine a z hľadiska právnych účinkov meritórneho rozhodnutia súdu platí, že kto nebol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného, nemôže byť za takého považovaný.

Rovnako potom pri rozhodovaní o vine obžalovaného súd rieši predbežnú otázku vyplývajúcu z okolností spáchania (alebo nespáchania) trestného činu inou osobou samostatne, teda bez viazanosti rozhodnutím iného súdu alebo iného orgánu v prípade, ak podľa takého rozhodnutia iná osoba spáchala trestný čin (na rozdiel od občianskeho súdneho konania, v ktorom podľa § 135 ods. 1 veta tretia OSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný, okrem iných deliktov, trestný čin a kto ho spáchal - v označenom prípade teda ide o viazanosť rozhodnutím trestného súdu).

Pokiaľ ide o výrok o treste, pri jeho ukladaní súd prihliadol na kritériá § 23 a § 31 Trestného zákona, v ich rámci osobitne na následok, ktorý hrozil a to, do akej miery sa konanie páchatel'a priblížilo k dokonaniu trestného činu ako aj na okolnosti a dôvody, pre ktoré k jeho dokonaniu nedošlo (§ 31 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.). Podstatné skutočnosti pre tieto závery sú dostatočne rozvedené vyššie.

Uvedené kritériá nevyznali pre obžalovaného priaznivo a vyvolávali potrebu uložiť mu trest odňatia slobody v hornej časti zákonom ustanovenej trestnej sadzby (6 mesiacov až 5 rokov). Bolo však potrebné, okrem doterajšej netrestanosti obžalovaného, prihliadnuť na dĺžku trestného stíhania, ktorá už pomerne výrazne presahuje desať rokov, pričom prvá obžaloba v tejto veci bola podaná už v roku 2002. To, že došlo k zrušeniu pôvodného rozsudku, čím sa konanie výrazne predlžilo, nemožno zohľadniť v neprospech obžalovaného, práve naopak tak, ako na to poukázal podobne súd prvého stupňa. Pri rovnakej výške trestnej sadzby, uvedenej v aktuálne použitom ustanovení osobitnej časti trestného zákona (oproti ustanoveniu použitému súdom prvého stupňa) a pri rovnakom znení aj ďalších ustanovení o trestoch vo vzťahu k obom dotknutým kvalifikáciám, nebol dôvod na uloženie iného trestu, než aký uložil súd prvého stupňa. To sa týka ako trestu odňatia slobody, tak aj spôsobu jeho výkonu a tiež trestu zákazu činnosti, ktorý svojou špecifikáciou aj dĺžkou zodpovedá zákonným kritériám.

K úvahám o uloženom treste uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odvolací súd odkazuje, možno len dodať, že získaním majetkového prospechu, ktorý páchatel získal, alebo sa snažil získať trestnou činnosťou v zmysle § 53 ods. 1 Trestného zákona v príslušnom znení, sa rozumie získanie majetkového prospechu pre seba, nie pre iného (ak ide o taký prípad, zákon to výslovne ustanovuje, napr. pri trestnom čine podvodu podľa kvalifikačne použitého zákona v § 250 ods. 1). V tomto prípade však nebolo dokázané, či (a teda ani do akej miery) sa mal obžalovaný podieľať na majetkovom prospechu, zodpovedajúcom škode, ku spôsobeniu ktorej trestná činnosť smerovala (z finančných prostriedkov, ktoré malo SPP poskytnúť).

Výrok o náhrade škody napadnutého rozsudku, ktorý nebol odvolacím súdom zrušený, sa týka oslobodenia obžalovaného pri skutku v bode 2/ obžaloby, pričom, ako už bolo uvedené, vzhľadom k štádiu pokusu pri spáchaní trestného činu, ani v prípade odsudzujúcej časti výroku o vine tohto rozsudku nebola zistená škoda, spôsobená konaním páchatel'a (spáchaním trestného činu), preto nie je ani potrebné zisťovať jej uplatnenie za strany SPP.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam, na tieto reagoval odvolací súd v ich súhrne svojim meritórnym rozhodnutím a týmto jeho odôvodnením, ktoré vychádza z rozsiahleho odôvodnenia napadnutého rozsudku a v potrebnom rozsahu ho koriguje a dopĺňa. Tým je daná odpoveď na jednotlivé čiastkové námietky uvedené v oboch odvolaniach, pričom samostatná reakcia ich jednotlivé prvky by bola duplicitným vykresľovaním oddelených fragmentov, ktoré sú vo vyššie uvedenom rozsahu prezentované ako ucelená mozaika (vo výroku a jeho odôvodnení).

Možno len dodať, že v predchádzajúcej časti odôvodnenia je dostatočne vysvetlené, prečo trestný čin smeroval voči SPP (ako subjektu, ktorému mala byť spôsobená škoda), a prečo v takom prípade nemôže ísť o trestný čin podvodu (odvolanie prokurátora). Je tiež objasnené, prečo majetková ujma, ku spôsobeniu ktorej konanie obžalovaného a iných osôb smerovalo, nie je eliminovaná tvrdenou akvizičnou aktivitou (nákup akcií), čím sa malo toto konanie vyhnúť jeho trestnoprávnej relevancii (odvolanie obžalovaného).

K oslobodzujúcej časti výroku rozsudku:

Pokiaľ ide o oslobodzujúcu časť napadnutého rozsudku (tá nebola odvolacím súdom zrušená), možno v základných bodoch odkázať na sumarizáciu faktov v napadnutom rozsudku, najmä pokiaľ ide o finančné toky, ktoré smerovali zo strany SG voči SPP, resp. v prípade prevodu 4 mil. eur, mali smerovať, podľa podvodnej prezentácie tejto okolnosti J. I.. Menovaný v tomto smere mystifikoval nielen obžalovaného, ale aj svedka B. pri osobnom stretnutí v Prahe, tesne predchádzajúcim poukázaniu sumy 10 mil. USD obžalovaným na účet, ktorý účel označil I..

Pri úvahe, či išlo v tomto smere o dohodu I. s Ing. F. alebo o podvodnú I. aktivitu, možno mať pochybnosť, ktorú je však potrebné vyriešiť v prospech obžalovaného (a v tomto smere sa stotožniť so závermi českých súdov (Krajského súdu v Ostrave a Vrchního soudu v Olomouci), ktoré uzavreli, že I. Ing. F. ohľadom príslušnej okolnosti nenaviedol, ale podviedol. Signifikantný je v tomto smere prehľad finančných operácií vypracovaný Ing. F. z útvaru pre financovanie SPP pre Ing. P., riaditeľa divízie ekonomiky obchodu a správy, a to ešte 15. decembra 1998. Tento materiál aj Ing. F. ako svedok, prítomný spolu s Ing. B. a za účasti obžalovaného rokovania so I. v Prahe 4. decembra 1998, potvrdzuje, že I. tvrdený prevod 4 mil. USD z 2. decembra 1998 bol pri tomto rozhovore telefonicky overovaný, a to dokonca u riaditeľa banky, pričom chyba informácie vyšla najavo až následne v Bratislave. Svedok zároveň potvrdzuje, že Ing. B. nemal proti obžalovaným navrhovanému vysporiadaniu voči SG (s výsledkom prevodu tejto firme 10 mil. USD) výhrady vecné, ale týkajúce sa práve (len) verifikácie I. dokladovanému predchádzajúceho poukázania 4 mil. USD voči SPP.

Zodpovedá skutočnosti aj okolnosť, že SPP vymáhal od SG žalobou podpísanou 30. marca 1999 už novým riaditeľom Ing. A. od SG doplatok do sumy 4 mil. USD oproti sumám 40 000 USD a 10 mil Kč,

ktoré 13. decembra 1998 a 7. januára 1999 SPP od I., resp. SG obdržal, pričom žaloba sa odvoláva na predmetné dohody o finančnom vysporiadaní z 3. a 4. decembra 1998 (a takto bola príslušná suma aj v Českej republike právoplatne súdne vymožená).

Vo vzťahu k ďalšej sume, a to 70 mil. Kč je potom zrejmé, že k jej poukázaniu na účet SPP skutočne došlo, a to z prostriedkov poukázaných v prospech SG zo strany UB (v dôsledku zameniteľnosti peňazí to nie je podstatné). Došlo teda k vráteniu požičaného (požičaného s fiktívnym zmluvným krytím) v rámci konglomerátu podporných vzťahov oboch spoločností (aj keď, ako je vo vzťahu ku skutku v bode 1/ obžaloby uvedené vyššie, bez toho, aby F. poukázaná suma zmenšila dlh, ktorý mal pre SPP vyplynúť z vystavených zmeniek). To platí pre celú sumu 10 mil. USD, resp. jej predchádzajúce protismerné plnenia, a to voči SPP (70 mil. Kč), predstierané voči SPP (4 mil. USD), alebo v prospech SPP plnením zástupným plnením pre tretiu osobu (135 762 497 Kč).

Naposledy uvedená položka predstavovala doplatok sumy 350 mil. Kč (oproti už skôr zo strany SPP voči Globe 21 poskytnutým 214 237 503 Kč), ktoré malo SPP zaplatiť za zmenky vystavené firmou Globe 21, a.s., (ďalej len Globe 21) podľa zmluvy, uzavretej 31. augusta 1998 Ing. P. L. so štatutárnym zástupcom tejto spoločnosti MUDr. P. Z hľadiska posúdenia trestnosti konania obžalovaného pritom nezáleží na okolnosti, či je potrebné túto zmluvu považovať za platnú, alebo zastierajúcu finančnú pôžičku, ako na to poukazuje v odvolaní prokurátor. Vo všetkých prípadoch je totiž potrebné poskytnuté prostriedky vrátiť (čo platí aj pre alternatívu neplatnosti dotknutej zmluvy, predovšetkým z dôvodu potreby devízového povolenia na poskytnutie úveru do zahraničia v zmysle § 17 ods. 1 vtedy účinného devízového zákona - zák. č. 202/1995) Z.z.).

V prípade sumy 135 762 497 Kč boli pritom prostriedky, ktoré mal SPP v protihodnote za nadobúdané zmenky poskytnúť Globe 21, uhradené za SPP (voči Globe 21) prostredníctvom SG, a to prevodom 100 mil. Kč 16. novembra 1998 a vystavením zmenky na 35 762 497 Kč 23. novembra 1998, ktorú Globe 21 ako plnenie prijala (a čomu predchádzali bankové prevody priamo zo strany SPP voči Globe 21 zo 7. septembra 1998 v sume 50 mil. Kč z, 1. októbra 1998 v sume 84 mil. Kč a z 13. októbra 1998 v sume 80 237 503 Kč, teda spolu 214 237 503 Kč, ktoré by mali byť podľa obžalobnej koncepcie tiež súčasťou trestnej činnosti).

K vysporiadaniu medzi SPP a SG teda potom najprv došlo prostredníctvom Ing. F. poukázanej sumy 10 mil. USD (vzťahujúcou sa na základe zmlúv z 3. a 4. decembra 1998 aj na obe ďalšie plnenia, vrátane údajného plnenia zo strany SG, teda 70 mil. Kč a 4 mil. USD). Celú voči Globe 21 poskytnutú sumu (priamym prevodom i prostredníctvom SG) si potom SPP žalobou z 9. mája 2000 uplatnilo voči tejto spoločnosti, a to z titulu neplatnosti zmluvy o odlúpení zmeniek a nadväzujúcich zmlúv (nie z dôvodu preplatenia odkúpených zmeniek, teda aj bez provízie). Žaloba, taktiež podaná už v období nového vedenia SPP, však ako svoj vecný podklad výslovne tvrdí úhradu sumy 135 762 497 Kč odporcovi (Globe 21) zo strany SG, a to za SPP, a odvoláva sa na zmluvy o vysporiadaní z 3. a 4. decembra 1998.

Nejde pritom o konanie, ktoré je beztrestné z dôvodu, že by obžalovaný konal z hľadiska nedostatku okolností zakladajúcich trestnosť jeho konania „nechtiac“, ako tento termín uvádza odôvodnenie napadnutého rozsudku (čo evokuje predstavu, že chcel spáchať trestný čin) - takej situácii by mohol zodpovedať tzv. pozitívny skutkový omyl. Z hľadiska subjektívnej stránky, v decembri 1998 obžalovaný evidentne konal v zmysle zmluvy o odkúpení zmeniek z 31. augusta 1998, uzavretej (rovnako ako ďalej uvedené zmluvy) Ing. P. L., čomu nasvedčuje aj vyššie uvedený prehľad finančných operácií vyhotovený Ing. F. 15. decembra 1998. V tomto prípade však, na rozdiel od skutku uvedeného v odsudzujúcej časti tohto rozsudku, konanie obžalovaného smeruje ku vzájomnej ekvivalencii majetkových plnení, a to jednak zo strany SPP, a jednak pre SPP (Ing. F. vykonaný finančný prevod na strane jednej a na strane druhej celkový súhrn plnení SG voči SPP finančným prevodom, predstieraným finančným prevodom a plnením voči Globe 21 za SPP). Také smerovanie úmyslu je pre negatívne posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti rozhodujúce, napriek zakrývaniu požičiavania si financií medzi SPP a SG, resp. Globe 21 (a to aj v prípade neplatnosti predmetných úkonov pre ich administratívnoprávny nesúlad, ako je uvedené vyššie v súvislosti so zmluvou o odkúpení zmeniek z 31.

augusta 2008).

Je potrebné dodať, že model pohľadávok a záväzkov nadväzujúcich na naposledy označenú zmluvu uzavretú P. L. 31. augusta 1998 s Globe 21 bol doplnený ďalšou zmluvou rovnakej konštrukcie, s podpisom overeným 30. októbra 1998. Záväzok Globe 21 z prvej z oboch zmlúv (362 454 167 Kč - plnenie zo zmeniek) bol dohodou s rovnakým ako naposledy uvedeným dátumom započítaný so záväzkom SPP z druhej zmluvy (350 mil. Kč - plnenie za zmenky) s tým, že prebytok „úrokov“ uhradí Globe 21 v prospech SPP (12 454 167 Kč). Záväzok Globe 21 z druhej zmluvy (387 260 417 - plnenie zo zmeniek) bol súčasne započítaný s iným záväzkom, konštatovaným zmluvnými stranami ako záväzok SPP voči Globe 21 (452 mil. Kč zo zmluvy o dielo z 28. októbra 1998 za súbor služieb), s tým, že prebytok v prospech Globe 21 (64 739 583 Kč) bol zmluvne vyriešený ako zľava poskytnutá v prospech SPP. Vo všetkých týchto prípadoch konal Ing. P. L., a to bez preukázateľnej súčinnosti s obžalovaným, čo sa týka aj uznania zápočtu naposledy uvedeného záväzku SPP (452 mil. Kč zo zmluvy o dielo z 28. októbra 1998).

Až potom bol (do 23. novembra 1999) prostredníctvom SG doplatený záväzok SPP voči Globe 21 z prvej zo zmlúv o odkúpení zmeniek (plnenie za zmenky), a to prostredníctvom SG, ako je uvedené vyššie (doplatený oproti predchádzajúcim priamym úhradám SPP voči Globe 21, ktoré sú tiež uvedené vyššie).

K faktickým platbám teda došlo len v oboch naposledy uvedených prípadoch, v prospech Globe 21, čo v konečnom dôsledku zodpovedá pôžičke poskytnutej voči Globe 21 zo strany SPP. Celkovým výsledkom súboru zmlúv malo byť potom doplatenie zo strany Globe 21 v prospech SPP sumy 12 454 167 Kč ako provízie, resp. úroku zo zmluvy z 31. augusta 1998, čo vyššie uvedená dohoda o zápočte, podpísaná Ing. P. L. 30. októbra 1998, výslovne predpokladá. Zároveň však menovaný započítal oproti záväzku Globe 21 z druhej zmluvy o odkúpení zmeniek (plnenie zo zmeniek) záväzok SPP v sume 452 mil. Kč bez potreby doplatku zo strany SPP voči Globe 21, čím mal získať pre SPP výraznú zľavu z ceny za predmetné protiplnenie, teda za súbor služieb (64 739 583 Kč), ako je uvedené aj vyššie. O podloženosti tejto zápočtovej operácie možno pochybovať, nemožno ju však pričítať obžalovanému (na rozdiel od zmenkovej operácie uvedenej v odsudzujúcej časti rozsudku pri, ktorej bol jedným z podstatných účastníkov).

Keďže pôžička SPP voči Globe 21 bola čiastočne, v sume 135 762 497 Kč, poskytnutá cestou SG, SPP sa v tomto rozsahu vyrovnal s SG cestou dotknutého prevodu zo 4. decembra 1998.

Z hľadiska trestnej zodpovednosti obžalovaného je nepodstatné, že išlo o plnenie na súkromný I. účet, keďže menovaný ako štatutárny zástupca SG mohol na tento účel uviesť ľubovoľný účet. Rovnako obžalovanému nemožno pričítať faktické neuhradenie sumy 4 mil. USD, pokiaľ bol ohľadom tejto skutočnosti uvedený do omylu.

Na rozdiel od skoršieho konania pri skutku v bode 1/ obžaloby, je potrebné pripustiť aj I. konanie bez predchádzajúcej dohody s obžalovaným, dokonca konanie uvádzajúce ho do omylu. Išlo totiž už o situáciu po odvolaní Ing. P. L. z funkcie riaditeľa SPP a vymenovaní nového vedenia, v dôsledku čoho sa začali predchádzajúce personálne štruktúry a väzby rozpadávať a spoločné projekty boli ohrozené, na čo potom špecifickým spôsobom reagoval aj obžalovaný pracovnou absenciou.

V konečnom dôsledku, pokiaľ ide o oprávnenie obžalovaného podniknúť krok smerujúci k úhrade záväzku za SPP:

Ak sú pochybnosti o účinkoch interného aktu, ktorým Ing. B. obmedzil pôsobnosť obžalovaného po svojom poverení vedením SPP (či sa vzťahovalo len na nové obchodné prípady, alebo aj na vysporiadanie starých), je potrebné uviesť, že s funkcie obžalovaný odvolaný nebol a možnosť dokončenia už rozpracovaných obchodných prípadov pripustil na hlavnom pojednávaní aj Ing. B. ako svedok. Čo je z tohto hľadiska podstatné, pokiaľ bolo obžalovanému Ing. B. umožnené samostatne

disponovať s účtom v Komerčnej banke, z ktorého vykonal úhradu 4. decembra 1998, svedčí to o ponechaní mu príslušného rozsahu pôsobnosti, minimálne na dokončenie už začatých obchodov. Tomu navyše nasvedčuje aj argumentácia Ing. B. pri rokovaní o tejto otázke, ako je popísaná vyššie (pochybnosť, či došlo k úhrade 4 mil. USD, nie v tom smere, že žiadne záväzky neexistujú, resp. že ich Ing. F. nemá čo riešiť).

Konanie obžalovaného teda nie je trestným činom, nakoľko nekonal v úmysle spôsobiť škodu SPP, resp. dokázané skutočnosti to neumožňujú s potrebnou vierohodnosťou konštatovať. To platí ako pre alternatívu kvalifikácie jeho konania ako trestného činu sprenevery podľa § 248 Trestného zákona v znení účinnom v čase dotknutého konania, tak aj pre alternatívu trestného činu krádeže podľa § 247 tohto zákona.

Je ešte potrebné dodať, že oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku je podmienené konštatáciou, že žalovaný skutok nie je trestným činom. V niektorých prípadoch to však neplatí, a to v tom smere, že ak by súd prijal skutkové zistenia výroku obžaloby bez výhrad, o trestný čin by išlo (zväčša ide o subjektívnu stránku konania obžalovaného, prípadne výšku škody).

V predjednávanej veci ide o prvky obžalobnej formulácie „s vedomím, že ... SPP v skutočnosti nemala žiadne peňažné záväzky voči spoločnosti SG“, rovnako potom pokiaľ ide o nemožnosť v mene SPP akúkoľvek dohodu uzavrieť. Súd v tomto smere dospel k iným záverom.

Ide teda o absenciu trestnosti v konaní obžalovaného, podmienenú odlišnými skutkovými zisteniami oproti obžalobe. Oslobodenie pre nedokázanie spáchania skutku (§ 285 písm. a/ Tr. por.) však nebolo možné, nakoľko skutok sa vo svojej podstate (konanie spočívajúce v prevode obžalovaným 10 mil. USD), stal.

Z uvedených dôvodov odvolací súd ponechal výrok o oslobodení obžalovaného spod obžaloby v tomto bode, nedotknutý.

Výrok napadnutého rozsudku o odkázaní poškodeného na občianske súdne konanie vyplýva pre tento typ rozhodnutia priamo zo zákona, preto ho odvolací súd taktiež ponechal nedotknutý.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky, tu platí to, čo bolo v tomto smere uvedené vyššie vo vzťahu k odvolacím námietkam týkajúcim sa skutku v bode 1/ obžaloby (výrok o vine a treste tohto rozsudku), pričom však nebolo potrebné rušiť dotknutý (oslobodzujúci) výrok, len upraviť a doplniť jeho odôvodnenie.

Odôvodnenie reaguje aj na osobitosť aplikácie ustanovenia § 285 písm. b/ Trestného poriadku pre tento prípad (takú kategóriu prípadov), spočívajúcu v sčasti rozdielných skutkových zisteniach súdu oproti obžalobe, pri súčasnej konštatácii nastania podstaty skutku (konaním obžalovaného), taktiež na okolnosť, prečo iný (skutočný) než v uzavretých zmluvách pomenovaný obsah týchto úkonov nič nemení na subjektívnej stránke konania obžalovaného, ktorej súčasťou v tomto prípade nie je preukázaný úmysel poškodiť svojho zamestnávateľa (odvolacie námietky prokurátora).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.